

**PARLEMENTAIRE ASSEMBLEE
VAN DE
RAAD VAN EUROPA**

—

BELGISCHE DELEGATIE

—

**Verslag van het eerste gedeelte van de Gewone zitting van de
Parlementaire Assemblée van de Raad van Europa
Straatsburg, 26 - 30 januari 2009**

Opening van het eerste gedeelte van de Gewone zitting van 2009

Bij de opening van de winterzitting in Straatsburg werd de Spaanse socialist, de h. Lluís Maria de Puig, herverkozen als Voorzitter van de Parlementaire Assemblée van de Raad van Europa. Volgens het nieuwe reglement van de Assemblée kan het eenjarige mandaat van voorzitter slechts eenmaal vernieuwd worden.

De Assemblée heeft eveneens negentien van haar twintig Ondervoorzitters verkozen volgens een systeem van zeteltoewijzing bij toerbeurt. Voor België werd *senator Paul Wille* herverkozen als Ondervoorzitter.

Activiteitenverslag van het Bureau van de Assemblée en van de Permanente Commissie

In zijn voorstelling lichtte *senator Paul Wille*, verslaggever, een aantal punten uit het activiteitenverslag toe. In het raam van de toepassing van de Resolutie 1633 over de “*Gevolgen van de oorlog tussen Georgië en Rusland*” is het Comité van de voorzitters naar Tbilisi en Moskou gegaan voor een aantal gesprekken op zeer hoog niveau. De toepassing van de Resolutie 1633 alsook de humanitaire gevolgen van de oorlog staan op de agenda van dit gedeelte van de zitting. Spreker verwacht een constructief debat.

De senator is ook lang blijven stilstaan bij de budgettaire kwesties, een onderwerp dat hem na aan het hart ligt. Op 25 november 2008 hebben de afgevaardigden van de ministers de begroting van de Raad van Europa voor 2009 goedgekeurd. Door verschillende verplichtingen en beperkingen zal de begroting van de Assemblée voor 2009 in totaal met 2,5% verminderd worden. Spreker onderstreepte dat de begroting van de Assemblée reeds voor het derde opeenvolgende jaar wordt verlaagd. Zoals de Voorzitter geschreven heeft aan de voorzitter van de afgevaardigden van de ministers, “kunnen de voorgestelde verminderingen voor de begroting van de Assemblée niet langer gezien worden als besparingen in de vorm van *efficiency savings*. Zij zullen onvermijdelijk het terugschroeven van de activiteiten en van de diensten van het secretariaat van de Assemblée met zich meebrengen”.

Om het hoofd te kunnen bieden aan de budgettaire inkrimpingen, heeft het Bureau in januari een serie voorstellen van de Secretaris-generaal van de Assemblée goedgekeurd,

zoals: het houden van ongeveer hetzelfde aantal vergaderingen (van het Bureau en van de commissies) als in 2008; het maken van kortere documenten om het aantal te vertalen pagina's te verminderen; het beperken van de verspreiding van de documenten van de Assemblee op papier; het beperken van het aantal vertegenwoordigers van de Assemblee op evenementen buitenshuis, ...

Spreker heeft zijn toespraak beëindigd met een vrolijkere noot met de vermelding van de 60e verjaardag van de Raad van Europa. Volgende activiteiten zijn mogelijk: een ceremonie tijdens de zitting van april, een vergadering van het Bureau in Madrid naar aanleiding van de 119e zitting van het Ministercomité, de uitreiking van de eerste Prijs voor de mensenrechten van de Assemblee tijdens de zitting van juni, ...

Personen met een handicap: de toegang tot hun rechten en hun volledige en actieve deelname aan de samenleving (Aanbeveling 1854 en resolutie 1642)

De Assemblee stelt vast dat Europa ongeveer 200 miljoen personen met een handicap telt. Naarmate de levensverwachting stijgt en de gezondheidszorg verbetert, neemt het aantal personen met een handicap toe en zal het blijven toenemen.

De Assemblee is tevreden over het feit dat het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap, op 3 mei 2008 in werking is getreden. Zij is tevens tevreden dat de Raad van Europa een Actieplan 2006-2015 voor personen met een handicap heeft uitgewerkt dat een concreet antwoord wil bieden op hun problemen, de gelijke kansen wil bevorderen en een aantal maatregelen naar voren schuift voor de verbetering van hun situatie in alle domeinen van het dagelijkse leven.

Volgens de Assemblee zou het Actieplan als referentiedocument moeten dienen voor elk nieuw beleid inzake handicap en alle acties die ter zake worden goedgekeurd, alsook als promotie-instrument in Europa voor het VN-Verdrag. Zij nodigt alle Lidstaten uit om deel te nemen aan het Actieplan, het te promoten en toe te passen op lokaal en nationaal niveau, en ook om de nodige hervormingen door te voeren voor de bestrijding van de ongelijkheden die blijven bestaan ondanks de vele intentieverklaringen.

De Assemblee nodigt de Lidstaten uit om de kwesties rond handicaps in alle domeinen van de politieke besluitvorming op te nemen en om er de nodige financiële middelen aan te besteden. Opdat personen met een fysieke of mentale handicap hun burgerschap ten volle kunnen genieten op voet van gelijkheid met andere personen, stelt de Assemblee een hele waaier van maatregelen voor inzake werkgelegenheid, opvoeding, transport en juridische en sociale bescherming.

Toepassing door Armenië van de Resoluties 1609 (2008) en 1620 (2008) van de Assemblee (Resolutie 1643)

De politieke crisis die na de presidentsverkiezingen van februari 2008 is ontstaan, heeft geleid tot botsingen tussen manifestanten en politietroepen op 1 en 2 maart 2008.

In haar resolutie toont de Assemblee zich tevreden over de oprichting per presidentieel decreet van een groep deskundigen belast met het onderzoek inzake die gebeurtenissen en de omstandigheden die er toe geleid hebben. Zij is tevens tevreden met de beslissing van de oppositie om zitting te nemen in de deskundigengroep. Zij vestigt er evenwel de

aandacht op dat de werkwijze van de groep van doorslaggevend belang zal zijn om in de ogen van de Armeense burgers geloofwaardig over te komen.

De Assemblee blijft wel ten eerste verontrust over de situatie van de personen die van hun vrijheid werden beroofd naar aanleiding van de gebeurtenissen op 1 en 2 maart 2008. Die opsluitingen en beschuldigingen kunnen immers politiek gemotiveerd zijn.

Anderzijds meent de Assemblee dat het recente initiatief van Armenië inzake de herziening van een aantal controversiële artikelen uit het Strafwetboek in het licht van de normen van de Raad van Europa, alsook het aantal toegestane gratieverleningen en de opening van een onafhankelijk onderzoek, allemaal dienen te worden beschouwd als tekenen van goede wil vanwege de Armeense overheden om gevolg te geven aan de verzoeken van de Assemblee. Dientengevolge beslist de Assemblee om het stemrecht van de leden van de Armeense delegatie in dit stadium niet op te schorten. Zij beslist evenwel om de kwestie nauwgezet te blijven volgen en roept haar Opvolgingscommissie op om de vooruitgang van de Armeense overheden te onderzoeken en haar eventuele bijkomende maatregelen voor te stellen.

De regeling van de audiovisuele mediadiensten (Aanbeveling 1855)

De Assemblee stelt vast dat de technologische evolutie van de audiovisuele media enerzijds geleid heeft tot nationale wetswijzigingen en anderzijds tot de goedkeuring van een nieuwe richtlijn “Audiovisuele mediadiensten zonder grenzen” voor de Lidstaten van de Europese Unie (AMD-richtlijn).

De Assemblee meent dan ook dat het nodig geworden is om het Europees Verdrag van de Raad van Europa inzake grensoverschrijdende televisie te herzien.

De AMD-richtlijn heeft hoofdzakelijk tot doel in de interne EU-markt het vrij verkeer van diensten overeenkomstig het gemeenschapsrecht te waarborgen. Het Verdrag van de Raad van Europa beoogt eerder de bescherming van de grensoverschrijdende vrijheid van de (her)uitzending van de audiovisuele diensten in Europa, overeenkomstig artikel 10 van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens inzake de vrijheid van meningsuitdrukking en informatie. De vrijheid om informatie en ideeën te ontvangen en door te geven heeft een grensoverschrijdende toepassing. In de aanbeveling wordt daarom voorgesteld dat de huidige herziening van het Verdrag van de Raad van Europa deze vrijheid eerbiedigt en de rol versterkt van het controleorgaan dat in het Verdrag werd opgericht. Er wordt ook voorgesteld om de «maatschappelijke opdracht» van de mediadiensten nader te bepalen en duidelijk te maken.

Samenwerking met het Internationaal Strafhof (ICC) en de universaliteit van die instantie (Resolutie 1644)

De Assemblee bevestigt opnieuw haar grote inzet voor het Internationaal Strafhof (ICC). Het Strafhof is de eerste onafhankelijke en permanente rechterlijke instelling ooit die bevoegd is om natuurlijke personen te berechten die beschuldigd worden van genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden. Het Strafhof berust op het principe van complementariteit, met andere woorden het staat de Lidstaten toe zelf een onderzoek in te stellen naar die misdaden en de daders ervan te vervolgen, waarbij het Strafhof zelf slechts in laatste aanleg zijn rechtsmacht uitoefent.

De Assemblee bevestigt opnieuw haar overtuiging dat de universele bekrachtiging van het Statuut van Rome en de daadwerkelijke omzetting ervan in de interne systemen van fundamenteel belang zijn voor de strijd tegen de straffeloosheid. Dat geldt ook voor de nauwe samenwerking vanwege de verdragsstaten en de niet-verdragsstaten, in de vorm van praktische en rechterlijke bijstand die aan het Strafhof wordt verleend.

De Assemblee is tevreden dat het Statuut van Rome van het Strafhof, sinds haar goedkeuring in 1998, door 108 Staten werd bekrachtigd. Jammer genoeg hebben acht Lidstaten van de Raad van Europa (Armenië, Azerbeidzjaan, de Tsjechische Republiek, Moldavië, Monaco, Oekraïne, Rusland en Turkije) het Statuut nog niet geratificeerd, net zo min als een waarnemer bij de Raad van Europa (de Verenigde Staten) en een waarnemer bij de Parlementaire Assemblee (Israël).

De Assemblee roept de Lidstaten en de waarnemers bij de Raad van Europa (of de Parlementaire Assemblee) op om het Statuut van Rome en het Akkoord over de Privileges en Immunititeiten van het Strafhof te bekrachtigen en/of om de universele ratificatie ervan actief te bevorderen, alsook om mee te werken met het Strafhof in de strijd tegen de straffeloosheid inzake de ergste misdaden die de hele internationale gemeenschap treffen.

De onderzoeken naar de misdrijven die zouden begaan zijn door hoge gezagsdragers tijdens het Kuchma-regime in Oekraïne - de zaak Gongadze: een emblematisch voorbeeld (Aanbeveling 1856 en resolutie 1645)

De Assemblee wijst op het belang dat zij hecht aan de veiligheid van journalisten en politieke militanten - in het bijzonder indien zij verbonden zijn aan oppositiegroepen - in alle Lidstaten van de Raad van Europa. Zij meent dat de misdrijven die tegen hen worden begaan, aanleiding moeten geven tot een onderzoek vanwege de bevoegde overheden, waaraan de nodige prioriteit moet worden gegeven en waarbij er geen politieke inmenging mag zijn. De overheden moeten zich inspannen om niet alleen de daders van die misdrijven te identificeren en te vervolgen, maar tevens de opdrachtgevers en de beramers ervan, zonder rekening te houden met de rang of de functies van de verdachten. De Assemblee is tevreden met de recente veroordeling van drie gewezen politiemensen van het ministerie van Binnenlandse zaken voor de moord op Georgi Gongadze, een Oekraïense journalist die geen blad voor zijn mond nam, maar zij blijft verontrust door het gebrek aan vooruitgang in de vervolging van degenen die de opdracht tot die misdaad hebben gegeven en beraamd.

Andere misdrijven haalden ook het nieuws, zoals die waarvan volksvertegenwoordiger O. S. Elyashkevich van de Verkhovna Rada en journalist I. Aleksandrov het slachtoffer waren, alsook het overlijden tijdens zijn gevangenschap van I. Honcharov, de vermoedelijke leider van een criminele bende die handelde vanuit het ministerie van Binnenlandse zaken. Het zijn allemaal illustraties van de slechte werking van verschillende ordehandhavingsinstanties tijdens en na het Kuchma-tijdperk.

De Assemblee doet concrete voorstellen inzake onderzoeksmaatregelen die nog kunnen doorgevoerd worden en onderstreept met name de noodzaak om zonder verder verwijl de echtheid vast te stellen van de opnames van de gesprekken gevoerd in het bureau van de President, waarin melding wordt gemaakt van verschillende misdaden (de Melnychenko-opnames”).

Aanwijzing van kandidaten en verkiezing van rechters bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (Resolutie 1646)

Overeenkomstig het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens verkiest de Assemblee de rechters voor het Europees Hof voor de Rechten van de Mens op basis van lijsten met drie kandidaten, ingediend door elke Lidstaat. De procedure voor de selectie van de kandidaten wordt overgelaten aan het oordeel van de Lidstaten. Het Verdrag bepaalt wel dat de rechters moeten voldoen aan de voorwaarden die vereist zijn voor het uitoefenen van een hoge functie bij de rechterlijke macht en het “hoogst mogelijk zedelijk aanzien” moeten genieten. De Assemblee heeft verder taalvereisten ingevoerd en ook een vereiste inzake een evenwichtige vertegenwoordiging van beide geslachten.

De Assemblee onderstreept het belang van nationale selectieprocedures die de kwaliteit, de efficiëntie en het gezag van het Hof waarborgen en verstevigen. Zij spoort dan ook de regeringen van de Lidstaten die het nog niet hebben gedaan, aan om gepaste nationale selectieprocedures uit te werken opdat de geloofwaardigheid van het Hof niet in gevaar komt door ad hoc-procedures en politisering van de aanwijzing van kandidaten.

De Assemblee nodigt de Lidstaten uit om:

- open en openbare oproepen tot kandidaten in te stellen,
- de namen van de kandidaten in alfabetische volgorde te bezorgen aan de Assemblee,
- de nadere regels volgens welke de selectie van kandidaten verlopen is, mee te delen,
- de talenkennis (Engels/Frans) te testen,
- indien mogelijk, geen kandidaten voor te stellen van wie de verkiezing aanleiding zou geven tot het benoemen van een ad hoc-rechter.

De Assemblee kan lijsten afwijzen indien zij niet werden samengesteld op basis van een billijke, transparante en coherente nationale selectieprocedure.

* Uittreksel uit het verslag: “De selectieprocedures van enkele Lidstaten vormen een voorbeeld: zo publiceert België een openbare oproep tot kandidaten in de gespecialiseerde pers en bezorgt het land via andere wegen de informatie over aan universiteiten en aan alle leden van de juridische beroepen. Verder organiseert België interviews (met inbegrip van de evaluatie van de talenkennis) en geeft het een belangrijke rol aan een groep onafhankelijke deskundigen en academici gespecialiseerd in mensenrechten.”

Toepassing van Resolutie 1633 (2008) over de gevolgen van de oorlog tussen Georgië en Rusland (Resolutie 1647)

In zijn toespraak onderstreepte *senator Luc Van den Brande*, co-rapporteur, dat het een aanvullende resolutie betreft op de Resolutie 1633 (oktober 2008). Het gaat erom na te gaan welk gevolg er werd gegeven aan de eisen die werden gesteld aan de deelnemende partijen aan het conflict. Volgens de spreker dient men tot de vaststelling te komen dat Georgië tegemoet gekomen is aan vrij veel eisen, terwijl Rusland de meeste ervan nog niet heeft ingewilligd. Dat is verontrustend, want er bestaat nog steeds een risico op escalatie. Er zijn spanningen en provocaties voelbaar aan de administratieve grenzen van de twee afscheidingsgebieden, wat een bedreiging is voor de stabiliteit in de regio. Spreker benadrukte dat de volledige en onvoorwaardelijke toegang van OVSE- en EU-waarnemers tot de twee betrokken regio's van essentieel belang is. Bovendien is er een internationale vredesmacht nodig om de vrede en stabiliteit te vrijwaren.

De Assemblee steunt uiteraard de territoriale integriteit van Georgië en doet een oproep tot de Russen en de de facto overheden van de twee regio's in kwestie, Zuid-Ossetië en Abchazië, om alle schendingen van de mensenrechten zonder verwijl stop te zetten. Het

is bovendien onaanvaardbaar dat de mensen die in die regio's wonen niet daadwerkelijk worden beschermd door de mechanismen inzake mensenrechten van de Raad van Europa. De Assemblee spoort Rusland en Georgië aan om de toegang tot Zuid-Ossetië en Abchazië mogelijk te maken voor humanitaire hulporganisaties.

De senator onderstreepte vervolgens het belang van een actieplan van de Raad van Europa ten voordele van die bevolkingsgroepen.

Inzake het ontketenen en de gevolgen van de oorlog is hij van oordeel dat beide landen verantwoordelijk zijn. Onder het motto “Geen oorlog maar wel dialoog”, stelt de Assemblee de oprichting van een ad hoc commissie voor. Zij wil de parlementsleden van Rusland en Georgië uitnodigen om mee te werken met die commissie, waaraan tevens de twee afscheidingsgebieden zouden deelnemen.

Tot slot drukte hij de hoop uit dat de onderhandelingen van Genève tot een billijke oplossing zouden leiden.

De humanitaire gevolgen van de oorlog tussen Georgië en Rusland (Aanbeveling 1857 en resolutie 1648)

De Assemblee meent dat de behandeling van de humanitaire gevolgen van de oorlog tussen Georgië en Rusland een van de eerste prioriteiten is.

De Assemblee is van mening dat de internationale gemeenschap een belangrijke rol kan spelen in Zuid-Ossetië en Abchazië door er de mensenrechten en het humanitaire recht te bevorderen en te beschermen. Zij vraagt aan Rusland en aan Georgië om met bekwame spoed onafhankelijke, onpartijdige onderzoeken te verrichten naar alle schendingen van de mensenrechten en het humanitaire recht. Indien nodig dienen zij vervolgingen in te stellen en er voor te zorgen dat er bij dergelijke schendingen wordt voorzien in schadeloosstellingen.

De Assemblee is tevreden met de omvang van de internationale respons op de noden inzake bescherming en humanitaire hulp van de ontheemden in Georgië. Na de snelle oproep voor de crisis in Georgië, loopt de toegezegde hulp op tot 4,5 miljard dollars. De Assemblee is de vele internationale organisaties en NGOs dankbaar voor hun snelle steun aan de Georgische bevolking en regering.

De Assemblee vraagt de Lidstaten om de Verenigde Naties te steunen in hun onderhandelingen over een nieuw mandaat voor de VN-Waarnemingsmissie in Georgië (MONUG). Verder nodigt zij de Europese Unie uit om te ijveren voor de uitbreiding van haar “Monitoring Mission” (EUMM) tot binnen de feitelijke “grenzen” van Zuid-Ossetië en Abchazië.

Palliatieve zorg: een model voor een vernieuwend gezondheids- en sociaal beleid (Resolutie 1649)

De Assemblee stelt vast dat de palliatieve zorg een belangrijke en sociaal vernieuwende aanvulling is op de curatieve geneeskunde, die vooral gebaseerd is op de wetenschap en het subjectieve welzijn van de patiënt ondergeschikt maakt aan het zoeken naar genezing en die gepaard gaat met beperkingen en mogelijk belangrijke neveneffecten voortvloeiend uit de behandeling.

De Assemblee ziet in de palliatieve zorg een model voor een vernieuwend gezondheids- en sociaal beleid. De palliatieve zorg houdt immers rekening met de veranderingen van de wijze waarop gezondheid en ziekte ervaren worden.

De Assemblee meent dat de palliatieve zorg een essentieel element vormt van de gezondheidszorg, dat berust op een humanitaire opvatting van de menselijke waardigheid, van de autonomie en van de mensenrechten van zowel burger als patiënt, alsook op een algemeen aanvaarde opvatting van solidariteit en sociale cohesie.

De Assemblee raadt de Lidstaten aan om op het vlak van hun gezondheidszorg een volledig en coherent kader uit te werken inzake palliatieve zorg. Verder moedigt zij internationale samenwerking aan tussen de verschillende organisaties, instellingen, onderzoeksinstituten en andere instanties werkzaam op het vlak van de palliatieve zorg.

Betwisting op grond van vormelijke redenen van de nog niet goedgekeurde geloofsbrieven van de parlementaire delegatie van Albanië (Resolutie 1650)

Bij de opening van de zitting 2009 van de Assemblee werden de nog niet goedgekeurde geloofsbrieven van de Albanese delegatie betwist op grond van vormelijke redenen.

Er zouden redenen geweest zijn om aan te nemen dat een lid dat in 2008 nog tot die delegatie behoorde voor de zitting van 2009 uit de delegatie geweerd was met overtreding van het Reglement van de Assemblee.

Na onderzoek van de verschillende bezwaren komt de Assemblee evenwel tot de bevinding dat niets erop wijst dat de aanwijzing van de leden van de parlementaire Albanese delegatie niet verlopen is volgens de principes vastgelegd in het Reglement.

Zij beslist dan ook de geloofsbrieven van de delegatie goed te keuren.

Urgentiedebat: De gevolgen van de financiële wereldcrisis (Resolutie 1651)

De Assemblee stelt vast dat de financiële wereldcrisis de Lidstaten van de Raad van Europa en het geheel van de industrielanden in een zware recessie gedompeld heeft, met de daarbij behorende dagelijkse opsomming van alarmerende statistieken over de daling van de consumptie, de productie en de investeringen en over de stijging van de werkloosheid.

De Assemblee is verontrust over de rampzalige invloed van deze financiële crisis en van de economische gevolgen ervan op de levensvoorwaarden van de Europese burgers en de rest van de wereld, met ongunstige gevolgen die op termijn de grondslagen zelf van de democratie kunnen aantasten.

De Assemblee meent dat de financiële instellingen hun informatieverplichting niet zijn nagekomen en dat de openbare overheden hun verantwoordelijkheid niet hebben opgenomen inzake de controle van de risico's verbonden aan de verspreiding van financiële instrumenten.

De Assemblee benadrukt dat zoveel mogelijk aandacht moet worden besteed aan de zwakste slachtoffers van de crisis en dat de bescherming van de sociale en economische rechten een eerste prioriteit moet worden. Zij gaat akkoord met de inspanningen van de internationale gemeenschap om de situatie te herstellen en roept op tot meer solidariteit tussen de Staten en meer bepaald jegens de ontwikkelingslanden.

In haar resolutie somt de Assemblee een aantal krachtige maatregelen op ter verzachting van de recessie en tot hervorming van het financiële wereldsysteem, zoals de noodzaak om de stabiliteit van de financiële markten te waarborgen, om de transparantie van de markten te verbeteren, om de regels inzake de werking van de financiële markten te verstevigen, ...

Private veiligheids- en militaire ondernemingen en de aantasting van het staatsmonopolie op het gebruik van geweld (Aanbeveling 1858)

De Assemblee stelt een toenemende tendens vast om een beroep te doen op privé-ondernemingen om verschillende taken te vervullen op militair en veiligheidsvlak. Volgens de Assemblee doet de toenemende privatisering van het veiligheids- en militair apparaat afbreuk aan de positie van de Staat die, traditioneel gezien, als enige gemachtigd is om wettelijk en legitiem geweld te gebruiken, zowel binnen als buiten het nationaal grondgebied. Die tendens vormt een fundamentele uitdaging voor de moderne democratieën, aangezien het gevolg ervan is dat het recht om geweld te gebruiken door de Staat - die garant staat voor het openbare belang – wordt overgedragen aan private ondernemingen die enkel handelen uit commerciële overwegingen.

De activiteiten van die private ondernemingen roepen een aantal bekommernissen op die te maken hebben met het gebrek aan democratische controle, transparantie en de verplichting om rekenschap af te leggen. Verdere redenen tot bezorgdheid zijn het verhoogde risico op schendingen van de mensenrechten en de toenemende invloed van de privé-ondernemingen op beleidskeuzes en –oriëntaties.

Een groot aantal uitdagingen verbonden aan de toenemende rol van de privé-ondernemingen raken aan de fundamentele waarden die de Raad van Europa verdedigt. Met zijn ervaring op het vlak van mensenrechten, democratie en de Rechtsstaat, vormt de Raad van Europa het geschikte kader voor het reglementeren van de activiteiten van de privé-ondernemingen op basis van gemeenschappelijke principes.

De Assemblee roept het Ministercomité dan ook op om een instrument van de Raad van Europa uit te werken, bij voorkeur een verdrag, om de relaties van de Lidstaten met de private ondernemingen te regelen en om minimumnormen vast te leggen inzake hun activiteiten.

Houding ten opzichte van gedenkmonumenten met verschillende historische interpretaties in de Lidstaten van de Raad van Europa (Resolutie 1652 en aanbeveling 1859)

De verschillende totalitaire regimes en oorlogen die Europa gekend heeft in de 20e eeuw hebben een erfenis van vele gedenkmonumenten en -graven achtergelaten. Na de val van die regimes werden zeer uiteenlopende politieke en historische connotaties aan die monumenten gehecht.

De Assemblee meent dat de tijd zijn werk moet doen voor de meningsverschillen over de verschillende interpretaties die aan de geschiedenis worden gegeven. Elk land dient een eigen procedure uit te werken, aangezien de uiteindelijke beslissing over het lot van de monumenten een soevereine keuze is van de Staat waarin het zich bevindt.

De Assemblee vindt dat de monumenten waarvan de symbolische betekenis ter discussie staat geen bronnen van spanning mogen worden in de relaties tussen de Staten of verschillende bevolkingsgroepen. Zij nodigt de Lidstaten van de Raad van Europa dan ook uit om een zo ruim mogelijke dialoog op gang te brengen met het middenveld, historici en politiek verantwoordelijken over het lot van de omstreden gedenkmonumenten.

Wanneer het graftombes of kerkhoven betreft met stoffelijke overschotten van soldaten, benadrukt de Assemblee dat de Lidstaten van de Raad van Europa de bepalingen van bilaterale en internationale verdragen moeten naleven. Bovendien moedigt de Assemblee in de Lidstaten de ontwikkeling aan van een goede praktijk die erin bestaat de betrokken families, Staten en NGOs te raadplegen alvorens over te gaan tot de opgraving van buitenlandse soldaten en oorlogsslachtoffers die op hun grondgebied rusten.

Elektronische democratie (Resolutie 1653 en aanbeveling 1860)

De Assemblee meent dat de elektronische democratie vooral een kwestie is van democratie en niet van technologie. De elektronische hulpmiddelen kunnen een belangrijke rol spelen in de versteviging van de traditionele representatieve democratie en bijdragen tot de verbetering van de kwaliteit ervan. De elektronische democratie kan de representatieve democratie niet vervangen, maar is er wel een aanvulling op.

De informatie- en communicatietechnologieën bieden een groot potentieel voor de verbetering van de democratische praktijk en participatie, de transparantie, de verplichting om rekenschap af te leggen en het reactievermogen van de democratische instellingen, alsook voor het aanmoedigen van de inzet van de burgers.

De Assemblee haalt tevens de risico's aan die de evolutie van die technologieën inhoudt voor de democratie, zoals de ongelijkheid van toegang en de mogelijkheden voor misbruik.

De Assemblee roept de nationale parlementen en overheden van alle niveau's op om ten volle gebruik te maken van de mogelijkheden die de informatie- en communicatietechnologieën bieden voor het verbeteren van de kwaliteit van de representatieve democratie en van de communicatie tussen de openbare instellingen en de burgers. Zij nodigt meer in het bijzonder de nationale parlementen en hun leden uit om hun nationale wetgeving te herzien om nieuwe juridische regels in te voeren betreffende het gebruik van elektronische middelen in het politieke proces en om de risico's op misbruik - zowel van technische als van politieke aard - weg te werken, meer bepaald wat de mensenrechten en de veiligheidskwesties betreft.

Vrouwenmoorden (Aanbeveling 1861 en resolutie 1654)

In haar resolutie nodigt de Assemblee Mexico uit om zijn inspanningen op te drijven in de strijd tegen de "vrouwenmoorden" - moorden op een vrouw omdat zij een vrouw is. De tekst is het vervolg op een vorige resolutie van 2005 over de "*Verdwijning van en moord op vele vrouwen en meisjes in Mexico*", waarin de Assemblee aan het Mexicaanse Congres had gevraagd om de voorgenomen constitutionele en wetgevende hervormingen tot een goed einde te brengen, om zo de strijd aan te gaan tegen het ongestraft blijven van dergelijke zware mensenrechtsovertredingen.

De Assemblee is dan ook tevreden met de goedkeuring in 2007 van een algemene wet inzake de toegang van vrouwen tot een leven zonder geweld. Zij roept Mexico op toe te zien op de uitvoering ervan. Zij nodigt het land tevens uit om werkmethoden op punt te stellen voor het verbeteren van de efficiëntie van de onderzoeken naar verdwijningen van en geweld tegen vrouwen.

Om de notie “vrouwenmoorden” nuttig te kunnen aanwenden in de Europese context, stelt de Assemblee de Lidstaten voor om de invoering te overwegen van verzwarende omstandigheden in de strafwetten in gevallen van geweld tegen of moord op vrouwen vanwege hun geslacht. De Assemblee is ook geschokt door de miljoenen “ontbrekende” meisjes (meisjes die niet worden geboren of voortijdig sterven door gebrek aan zorgen) in Azië, meer bepaald China en Noord-Afrika, een fenomeen dat ook voorkomt in Europa in bepaalde migrantengemeenschappen waar een duidelijke voorkeur heerst voor jongens.

Migratie en verplaatsingen om milieuredenen: een uitdaging voor de 21e eeuw (Aanbeveling 1862 en resolutie 1655)

De Assemblee stelt vast dat natuurrampen en de aantasting van het milieu factoren zijn die steeds meer aan belang winnen inzake menselijke mobiliteit. Zij zullen humanitaire gevolgen hebben en ook gevolgen voor de veiligheid van personen, die nader geanalyseerd dienen te worden.

Bovendien zijn de internationale bescherming en het operationele kader ontoereikend, waardoor vele categorieën personen gedwongen worden om te vluchten of om een zekerder bestaan op te zoeken, zonder enige vorm van efficiënte nationale of internationale bescherming.

De Assemblee bepleit de uitwerking van definities die ook de migratie omvatten die voortvloeit uit milieufactoren alsook de milieumigranten / ontheemden.

De Assemblee doet de aanbeveling om een grondig onderzoek op te starten naar de bestaande lacunes in het recht en in de beschermingsmechanismen, met het oog op de eventuele uitwerking van een specifiek kader voor de bescherming van milieumigranten, ofwel in een afzonderlijk internationaal verdrag, ofwel als onderdeel van reeds bestaande multilaterale milieuverdragen.

De Assemblee meent dat de Raad van Europa, samen met andere Europese instellingen een werkgroep dient op te richten belast met het maken van een grondige juridische studie over de lacunes in het van kracht zijnde internationale recht met het oog op de eventuele uitwerking van een Europees kaderverdrag betreffende de erkenning van het statuut van milieumigranten.

De Raad van Europa zou eveneens moeten overwegen om een Aanvullend Protocol goed te keuren op het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens inzake het recht op een veilig en gezond leefmilieu.

* * * * *

Tijdens de zitting hebben volgende personen de Assemblee toegesproken:

- **De h. Terry Davis, Secretaris-generaal van de Raad van Europa**
- **De h. Miguel Ángel Moratinos, Minister van Buitenlandse zaken en Ontwikkelingssamenwerking van Spanje, Voorzitter van het Ministercomité**
- **De h. Philippe Kirsch, Voorzitter van het Internationaal Strafhof**